

Betänkandet Totalförsvarsanalys - en oberoende myndighet för uppföljning och utvärdering (SOU 2021:103)

Säkerhetspolisen avstyrker utredningens förslag om att den nya myndigheten, Totalförsvarsanalys, ska följa upp, analysera och utvärdera Säkerhetspolisens verksamhet inom totalförsvaret – även med beaktande av att Säkerhetspolisens underrättelseverksamhet ska undantas från uppföljningen. Säkerhetspolisen har följande synpunkter på utredningens förslag.

Avsnitt 8.3.2: Verksamheter som undantas

Den föreslagna myndigheten ska enligt betänkandet inte följa upp, analysera och utvärdera den del av totalförsvaret som utgörs av den underrättelseverksamhet som Säkerhetspolisen bedriver enligt polislagen (1984:387) och förordningen (2014:1103) med instruktion för Säkerhetspolisen. I Säkerhetspolisens verksamhet är det inte alltid tydligt vad som utgör underrättelseverksamhet och vad som utgör annan verksamhet. Underrättelseverksamheten är i många fall en integrerad del även i övriga verksamhetsdelar. Exempelvis bygger myndighetens säkerhetsskyddsarbete delvis på informationsinhämtning som sker i underrättelseverksamheten. Därmed kommer det inte att vara tydligt vilka delar av Säkerhetspolisens verksamhet som ska omfattas av den nya myndighetens uppföljning.

Frågor som rör regeringens och Regeringskansliets planering för och roll i operativ verksamhet under höjd beredskap är undantagna från Totalförsvarsanalys uppdrag. Säkerhetspolisen ansvarar för personskyddet av den centrala statsledningen, där bl.a. regeringen ingår. I enlighet med ansvarsprincipen har Säkerhetspolisen ansvaret för skyddet av den centrala statsledningen även vid höjd beredskap och i krig. Av samma skäl som utredningen anför för undantaget avseende regeringens och Regeringskansliets planering för och roll i operativ verksamhet under höjd beredskap bör även Säkerhetspolisens arbete med planeringen av skyddet av

den centrala statsledningen vara undantagen från den nya myndighetens uppföljningsuppdrag.

Avsnitt 8.3.6: Utgångspunkt i statliga myndigheters uppföljning och underlag

Utredningen föreslår att den nya myndigheten ska genomföra sina uppgifter med utgångspunkt huvudsakligen i de statliga myndigheternas egen uppföljning och underlag om verksamhet avseende totalförsvaret. Eftersom underrättelseverksamheten är undantagen från den föreslagna myndighetens uppföljning kommer det inte vara möjligt att utgå ifrån Säkerhetspolisens egen utvärdering avseende totalförsvarsverksamheten, eftersom denna även inkluderar underrättelseverksamheten. Med hänvisning till att endast delar av Säkerhetspolisens verksamhet ska omfattas av Totalförvarsanalys uppföljnings- och utvärderingsuppdrag kommer det vara svårt att dra rättvisande slutsatser om Säkerhetspolisens totalförvarsarbete, eftersom underlaget från Säkerhetspolisen enbart kommer att avse en mindre del av verksamheten.

På grund av känsligheten i de uppgifter som rör Säkerhetspolisens verksamhet i allmänhet samt beredskapsplaneringen för myndigheten och skyddet av den centrala statsledningen i synnerhet har Säkerhetspolisen undantagits från merparten av de rapporteringsskyldigheter som föreslagits i slutbetänkandet Struktur för ökad motståndskraft (SOU 2021:25) och under Regeringskansliets pågående beredningen av dessa förslag. I linje med det och mot bakgrund av vad som anförts ovan anser Säkerhetspolisen att myndighetens hela verksamhet som avser totalförsvaret ska undantas från den nya myndighetens utvärderingsuppdrag. Säkerhetspolisen bör istället redogöra för sin verksamhet avseende totalförsvaret direkt till regeringen.

Avsnitt 8.3.8: Konsekvenser för andra myndigheters uppdrag

Utredningen har i betänkandet redogjort för hur Totalförvarsanalys uppdrag ska förhålla sig till befintliga myndigheters utvärdering och uppföljning avseende totalförsvaret. Trots det efterlyser Säkerhetspolisen ytterligare förtydliganden av på vilket sätt och på vilken nivå den nya myndigheten ska följa upp, analysera och utvärdera totalförsvarsverksamheten samt hur dess uppdrag skiljer sig i förhållande till den uppföljning av totalförsvaret som redan sker idag.

Avsnitt 11.4: Behov av särskilda kompetenser inom myndigheten

Utredningen har under avsnitt 10.4 identifierat behovet av att den nya myndigheten vidtar erforderliga säkerhetsskyddsåtgärder. Enligt Säkerhetspolisen kommer Totalförvarsanalys på grund av sitt uppdrag att hantera mycket känslig information som kommer att kräva omfattande säkerhetsskyddsåtgärder. Säkerhetspolisen anser mot den bakgrunden att säkerhetsskyddskompetens bör ses som en sådan särskild kompetens, likt

Datum

2022-04-12

Diarienummer

2022-1333-2

övriga särskilda kompetenser som beskrivs i avsnitt 11.4, som kommer att behövas vid den nya myndigheten.

Detta remissvar har beslutats av säkerhetspolischefen Charlotte von Essen. I den slutliga beredningen har även chefsjuristen Per Lagerud deltagit. Föredragande har varit Fredrik Hugo.